

De Blauwe Loper

Inzending ARC Awards 2024

Locatie: Blauwdorp, Maastricht

Ontwerp: Ziegler|Branderhorst stedenbouw en architectuur

Opdrachtgever: Gemeente Maastricht i.s.m. Woningcorporatie Servatius

De Blauwe Loper

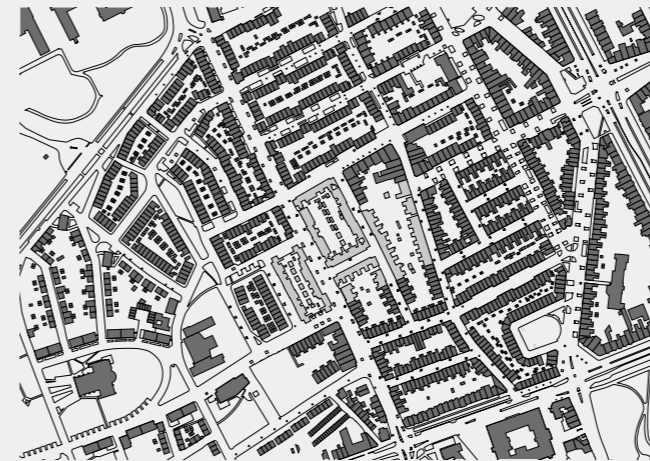
Blauwdorp, een vroeg 20ste-eeuwse stadsuitbreiding van Maastricht, was de eerste volksbuurt gebouwd na de Woningwet van 1901. Vanuit een aanvankelijk sterke stedenbouwkundige opzet, is deze buurt sindsdien organisch doorgegroeid en verdicht. Er mist nu oriëntatie en ruimtelijke hiërarchie. Om de leefbaarheid te verbeteren, wordt letterlijk ruimte gemaakt in het versteende, labyrintische tuindorpse weefsel. De 'missing link' in een lange lijn van buitenwijken naar binnenstad, wordt gerealiseerd.

De belangrijkste ingreep is de sloop van 138 verouderde grondgebonden woningen. Deze zijn vervangen door 138 kleinere, levensloopbestendige appartementen en een buurtpark. Door de vergrijzing en herhuisvesting heeft doorstroming plaatsgevonden. Samen met buurtbewoners is de inrichting van het buurtpark ontworpen, dat het nieuwe ruimtelijke én sociale brandpunt wordt voor Blauwdorp. Op de stedelijke schaal is de nieuwe lange lijn naar de binnenstad van project-overstijgende waarde.

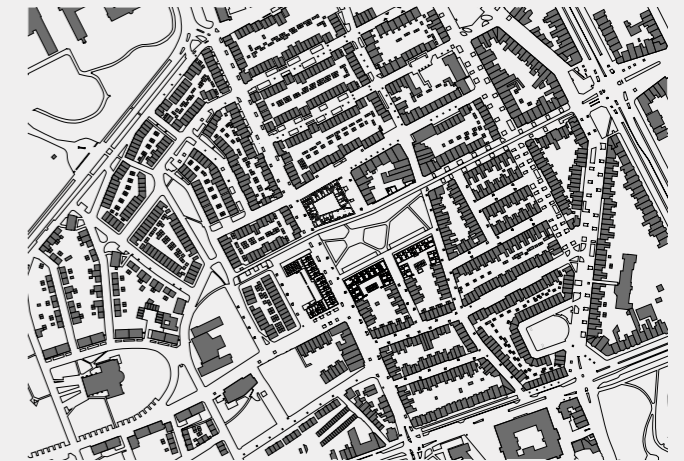
Op vier kavels rondom het buurtpark zijn sociale huurappartementencomplexen gebouwd. Deze sluiten zorgvuldig aan bij de laagbouwoningen van Blauwdorp. Analyses van het bestaande tuindorp waren bepalend voor de beeldkwaliteit en vormden het belangrijkste selectiecriteria voor het gekozen architectenteam. Een eigentijdse vertaling van tuindorpse kenmerken bepaalden het architectuurbeeld én de landschapsarchitectuur van het nieuwe park.

De Blauwe Loper functioneert nu als nieuw ecologisch lint.

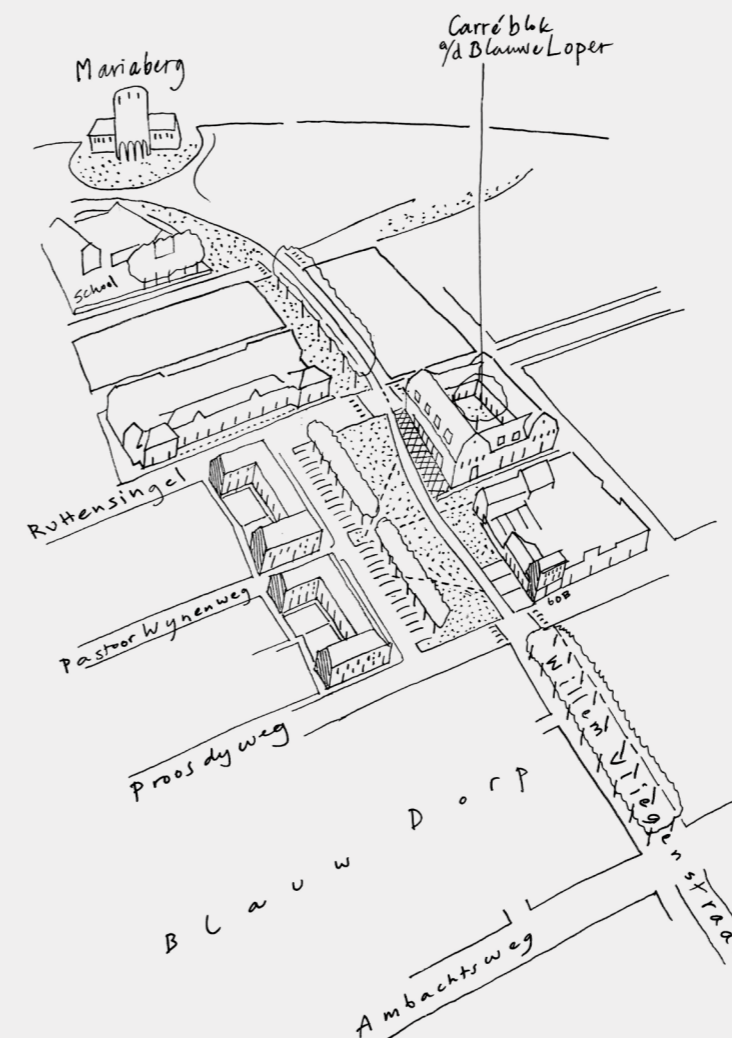
De sloop van woningen maakt ruimte voor de Blauwe Loper. Deze nieuwe lange lijn in de stad (fiets- en wandelroute) verbindt de buurten Trichterveld, Mariaberg en Blauwdorp onderling en met de binnenstad. Doel van de herstructurering is het verbeteren van de leefbaarheid, dat resulteert in veel meer groen en ruimte voor ontmoeting in Blauwdorp. Daarnaast realiseerde de woningcorporatie een zeer duurzame en gedifferentieerde woningvoorraad dat complementair is aan de typologieën van de buurt.

Fasekaart: oude situatie

Fasekaart: nieuwe situatie

De nieuwe lange lijn van buitenwijken naar binnenstad

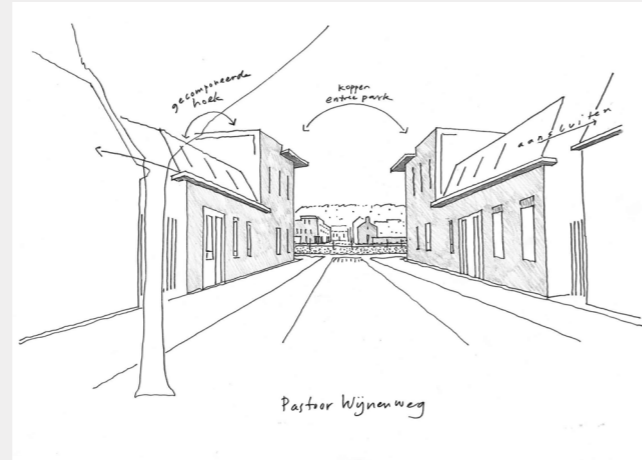
Klankbordleden waren bepalend in het maken keuzes voor het parkontwerp en konden ideeën leveren voor de inrichting.

Inrichtingsplan van het buurtpark

Pastor Wijnenweg: oude situatie

Pastor Wijnenweg: nieuwe situatie waarin de weg

Ziegler|Branderhorst werkte nauw samen met de stedenbouwkundige en de buitenruimte ontwerper van de gemeente Maastricht. Het participatietraject met de klankbordgroep, zorgvuldig samengesteld uit een brede groep betrokken buurtbewoners, is voorbeeldig verlopen. Klankbordleden waren bepalend in het maken keuzes voor het parkontwerp en konden ideeën leveren voor de inrichting. Dit participatieproces is gedocumenteerd in een film en krijgt nu als procesvorm veel navolging in Maastricht.

Met de inrichting van het buurtpark is gestreefd naar zo weinig mogelijk verharding en maximaal ruimte voor hemelwater infiltratie. Ook de dakoppervlakken wateren af op het buurtpark.

Op het laagste punt is een regenvijver ontworpen waar al het water in het gebied naartoe stroomt. De regenvijver is met grote keien ook een speelaanleiding voor de jeugd.

Naast de gebruikelijke duurzaamheidsmaatregelen is hergebruik van materialen uit de gesloopte woningen noemenswaardig. Een grote partij metselstenen van de gesloopte woningen (meer dan een eeuw oud), zijn schoongemaakt. Met deze stenen zijn keermuren in het park en gevelvlakken bij de ingangen van de appartementen gemetseld. Toegepaste kunst uit de oudbouw in de vorm van gevelsculpturen en opschriften zijn bewaard gebleven en hebben een nieuwe plek gekregen in de gevels van de nieuwbouw.

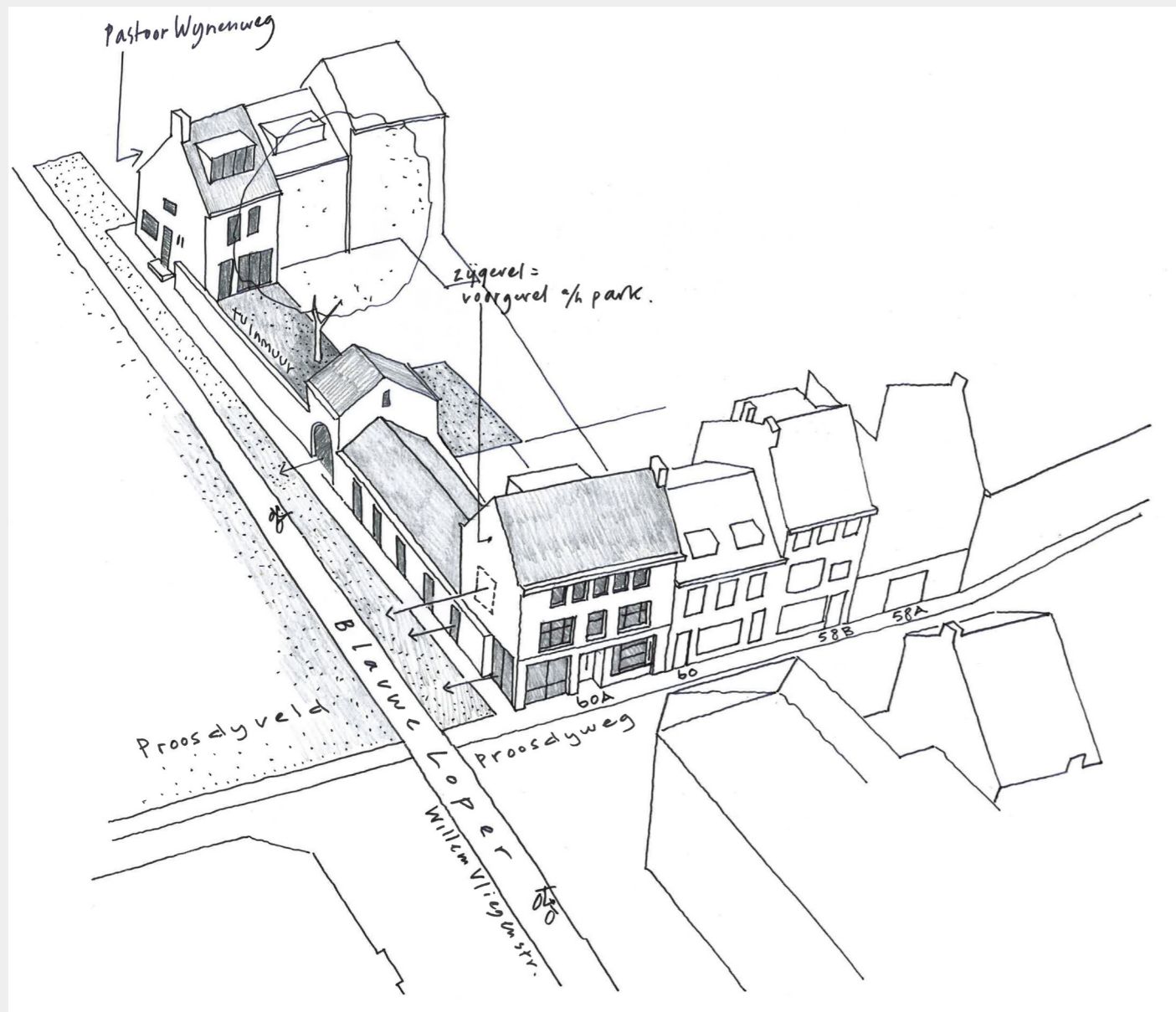
Een eigentijdse vertaling van tuindorpse kenmerken bepaalden het architectuurbeeld én de landschapsarchitectuur van het nieuwe park

Zicht op het park vanaf de Proosdijweg (29 maart 2024)

Er is letterlijk ruimte gemaakt in het versteende, labyrintische tuindorpse weefsel. Op de stedelijke schaal is de nieuwe lange lijn naar de binnenstad van project-overstijgende waarde.

Nieuwe situatie hoek Proosdijweg

De regenvijver met de grote speelkeien (29 maart 2024)

Zicht vanuit het park richting de Proosdijweg (29 maart 2024)